

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Львівський національний університет
імені Івана Франка**

**ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ
ФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ
ІНСТИТУЦІЙНОГО РІВНЯ:
СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ВИМІР**

**ЗБІРНИК ТЕЗ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**Львів
2019**

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Львівський національний університет імені Івана Франка**

у партнерстві з

**Вроцлавським університетом (Польща)
Гуманітарно-природничим університетом імені Яна Длугоша в
Ченстохові (Польща)
Жешувським університетом (Польща)
Університетом Турку (Фінляндія)
Альбертським університетом (Канада)
Університетом прикладних наук (Німеччина)
Західно-Мічиганським університетом (США)
Західночеським університетом (Чехія)
Пряшівським університетом (Словаччина)
Брестським державним університетом імені О. С. Пушкіна (Білорусь)**

Міжнародна наукова конференція

**ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ
ФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ
ІНСТИТУЦІЙНОГО РІВНЯ: СВІТОВИЙ
І ВІТЧИЗНЯНИЙ ВИМІР**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**24-25 жовтня 2019 року
м. Львів, Україна**

УДК 37.013(100+477)

*Рекомендовано до друку
Вченою радою факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 2 від 24.09.2019 року)*

Відповідальні за випуск
Олена Квас, Юлія Заячук, Христина Калагурка

Рецензенти:

Григорій Васянович   *Тетяна Пантюк*
(д-р пед. наук, професор)   (д-р пед. наук, професор)

**Тези доповідей міжнародної наукової конференції
“Теоретичні та практичні аспекти формування освітнього
простору інституційного рівня: світовий та вітчизняний
вимір”.** – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – 218 с.

Подано тези доповідей міжнародної наукової конференції, яка відбулась 24-25 жовтня 2019 року у Львові. Розглянуто проектування та конструювання конкурентного освітнього середовища в багатовимірному освітньому просторі. Проаналізовано освітній менеджмент в контексті сучасного світового освітнього простору, моніторинг та управління якістю освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід. Обґрунтовано освітню політику в контексті глобалізації, сучасну світову динаміку реформування вищої освіти, інноваційні підходи до організації освітнього простору інституційного рівня.

Матеріали надруковано в авторській редакції. За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори публікацій.

УДК 37.013(100+477)

© Львівський національний університет
імені Івана Франка, 2019

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ СВІТОВОЇ ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ

Ключові слова: інтернаціоналізація, європеїзація, вища освіта, мобільність, стратегічне партнерство, освітня політика.

Сутність проблеми, стан її дослідження. Інтернаціоналізація сьогодні стала однією з важливих складових діяльності університетів. За Джейн Найт, яка досліджує це питання в деталях, інтернаціоналізація означає різноманітну міжнародну діяльність, а саме академічну мобільність, міжнародні проекти, партнерства, академічні програми і дослідницькі ініціативи, а також «доставку» освіти до інших країн шляхом новітніх механізмів.

Крім того, поняття інтернаціоналізації вищої освіти трактується як масив змін її суті в бік міжнародної діяльності (У. Тайчлер); побудова взаємин між державами, пов'язаними загальною метою, як-то формування єдиного освітнього простору (Б. Денмен), творення освітньої політики під кутом зору допомоги вищому навчальному закладу максимально використати можливості глобалізації (Ф. Альтбах).

У даному дослідженні ми фокусуємо увагу на питанні суті інтернаціоналізації вищої освіти з точки зору пошуку відповідей на питання: чи є інтернаціоналізація сучасною тенденцією чи має вікову традицію; якими є рівні та форми інтернаціоналізації вищої освіти; кого можна вважати міжнародними стратегічними партнерами; у яких напрямках здійснюється інтернаціоналізація вищої освіти в рамках сучасної світової освітньої політики.

Методологія, методи та дослідницькі інструменти. Робота базується на результатах власних наукових досліджень, розпочатих автором в Гумбольдтському університеті (м. Берлін) та Університеті Турку (м. Турку, Фінляндія) за підтримки програми Erasmus. Дослідження здійснювалося методами вивчення й аналізу літературних джерел, документів, а також інтерв'ю та анкетування учасників освітнього процесу в університеті на різних рівнях – професорів, викладачів, студентів та адміністраторів.

Результати дослідження. Університети були міжнародними організаціями зі своїх середньовічних європейських витоків. Найбільш активний етап інтернаціоналізації почався після Другої світової війни. Процес інтернаціоналізації вищої освіти як посилення інтеграційних процесів між національними системами вищої освіти країн Європи став ключовим питанням у 90-х роках ХХ ст. Сучасний етап інтернаціоналізації освіти характеризується

переходом від епізодичних міжнародних контактів між окремими країнами до змістовної науково-педагогічної кооперації й всебічного партнерства.

Є чотири рівні інтернаціоналізації: *наднаціональний* рівень характеризує найбільш впливові глобальні освітні тенденції і політику у вищій освіті; *національний* – включає в себе визначення освітньої стратегії в контексті конкретної країни; *інституційний* рівень включає має на увазі політику окремого закладу освіти; *індивідуальний* рівень стосується діяльності конкретного викладача і студента.

Участь університетів в міжнародних освітніх програмах різного типу є важливою ознакою реалізації стратегічного партнерства. Міжнародне стратегічне партнерство передбачає розвиток проектно-культури, контрактні обов'язки партнерів, наявність спільних стратегічних цілей, інтеграцію ресурсів, створення міжнародної мережі вищих навчальних закладів-партнерів, взамовизнання дипломів та проектно-грантову діяльність. У Європі для характеристики процесу інтернаціоналізації використовуються три терміни: інтернаціоналізація, європеїзація, глобалізація. Інтернаціоналізація вищої освіти в європейських країнах здійснюється в руслі таких напрямів: структурні реформи («сфера дії» Болонського процесу); реформи в галузі освітнього менеджменту та управління вищим навчальним закладом; реформи в галузі фінансування вищого навчального закладу.

Першочергово обмежена до «гармонізації» структури ступенів та підвищення мобільності, Болонська реформа зараз включає більш широку палітру «політики». Загалом дослідники визначають дві глобальні мети Болонської реформи: реструктуризація систем вищої освіти; інтернаціоналізація вищої освіти і мобільність учасників освітнього процесу.

Реформа в галузі управління вищою освітою і освітнього менеджменту реалізується шляхом нових процедур звітності й оцінки, підвищення ефективності за рахунок внутрішньої раціоналізації, вимогу діяти стратегічно та орієнтовано на ринок освітніх послуг. В контексті цієї реформи відбуваються значні зміни в управлінській структурі університету.

Українські університети розглядають інтернаціоналізацію як інструмент, що підштовхує внутрішні зміни, а також сприяє транскордонним дослідженням і фінансуванню.

Висновки. Світові тенденції формування університетських мереж, глобалізація, інтернаціоналізація, регіональна інтеграція, інформаційні технології, спроби створення ринкових ніш, конкурентоспроможність на світовому ринку освітніх послуг – це аспекти сучасної світової освітньої політики. Очевидно, що інтернаціоналізація буде залишатися центральною силою в системі вищої освіти в найближчому майбутньому. А кожен університет, який позиціонує себе університетом світового класу XXI століття, для досягнення успіху повинен знайти свою власну стратегію інтернаціоналізації.